

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

PROGRÁMMAPLÁNA

**SÁMI VUOĐĐOSKUVLAOAHPAHEADDJEOAHPPU
5.-10. CEAHKKI**

Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10

Sami Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 5-10

Saamelaisen peruskoulunopettajakoulutuksen luokkien 5-10

**5-jagi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppu
(300 oahppočuoggá)**

Dohkkehuvvon Dutkan- ja oahppostivrras 13.09.2016, áššis 76/16. Sámegiel jorgalus oktan rievdadusáiguin dohkkehuvvon goahtejodiheaddji mearrádnusnotáhta bokte 21.06.18, Public áššenr. 18/00162-24. Rievdaduvvo goahtejodiheaddji mearrádnusnotáhta bokte 27.06.20, Public áššenr. 18/00162-67.

Oahppoprográmma namma:

Sámegillii: Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahkki

På norsk: Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10

In English: Sami Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 5-10

Suomeksi: Saamelaisen peruskoulunopettajakoulutuksen luokkien 5-10

Gráda namahus:

Sámegillii: Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahkki master

På norsk: Master i samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10

In English: Master of Sami Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 5-10

Suomeksi: Saamelaisen peruskoulunopettajakoulutuksen luokkien 5-10 masteri

Oahpahusgiella: Sámegiella. Oahpahus ja lohkanmearit sáhttet leat maiddá skándinávalaš gielaide, suomagillii ja earjalasgillii.

Eksámengiella: Sámegiella. Dárogiella, suomagiella ja ruotagiella dán giellafágain.

Viidodat: Oahpus leat 300 oahppočuoggá, ja oahppoovttadagat leat 30 oahppočuoggá lohkanbajis. Normerejuvvon oahppoáigi lea 5 jagi.

Fágalaš ja hálddahaslaš ovddasvástádus: Sámi oahpaheaddjeoahpuid ja álgoálbmotjournalistihka goahti

Láidehus

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. ceahki master lea fáttmmasteaddji oahppu, mii ráhkkanahhtá studeantta profešuvdnii ja mii lea dutkanvuđot oahpaheaddjeoahppu. Dat addá gelbbolašvuoda oahpahit vuodđoskuvllas viđát ceahkis gitta logát ceahki rádjái. Oahppu fáttmmasta fága, fágadidaktihka ja hárjehallama olles oahpu áigge ollisvuohtan organisašuvnnalaččat, struktuvrralaččat ja sisdoalu dáfus. Oahpu ulbmilin lea oahpahit oahpaheddjiid, geain lea nana profešuvdnagelbbolašvuohta, alla gelbbolašvuohta oahpu fágain ja vásáhusat hárjehallamiin. Oahppu addá vuodu gelbbolašvuoda huksemii dán ámmátsuoggis.

Oahppu vuodđuduvvá sámi servodaga dárbbuide. Oahpu vuodđun lea sámegiella, sámi kultuvra ja mánggabealat servodat. Oahpus deattuhuvvojit sámi oahppanoainnut, oahpahusvuogit ja sámi árbevirolaš bajásgeassin, mat heivehuvvojit skuvlla dálá ja boahpteáiggi dárbbuide. Duodji, juoigan ja muitaleapmi ja gulahallan luondduin, birrasiin ja servodagain čadnojuvvojit oahpu oktasaš fáddáoahpahussii. Studeanttat ohppet álgoálbmotáššiid ja máhttet guorahallat kultuvrralaš relašuvnnaid kritihkalaččat. Oahpus oahpaheaddjestudeanttat ožžot reaidduid doaimmat oahpaheaddjin viiddis ja mánggabealat servodagas miehtá sámi.

Sisabeassangáibádusat

Geahča sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu sisabeassangáibádusaid Norgga oktasaš sisaváldinvuogádagas (Samordnaoptak) dahje Sámi allaskuvlla ruovttusiiddus.

Dohkálašvuodaárvoštallan oahpposaji oážžuma várás

Oahpaheaddjeoahpu studeanttain gáibiduvvo politiijaduodaštus. Politiijaduodaštus addojuvvo oahppobáikái golbma vahku maŋŋil das, go ohcci lea ožžon oahpposaji. Duodaštus ii oaččo leat boarráset go 3 mánu. Lea erenoamáš dehálaš doallat áigemeiid. Politiijaduodaštus lea fámus 3 jagi.

Jus ohcci lea orron guhkit go 3 mánu olgoriikkas olggobealde Oarje-Eurohpá, USAs, Kanadas, Austrálias, Ođđa-Selánda dahje Japánas, de ferte ohcci oahpu álggus duodaštit ahte sus ii leat tuberkulosa.

Ulbmiljoavku

Oahpu ulbmiljoavku leat studeanttat geat háliidit álgit vuodđoskuvlaoahpaheaddjin 5. ceahkis 10. ceahkkái ja čadahanit oahpahusfágas mastera. Oahppu addá maiddá vejolašvuoda bargat eará ámmáhis, nugo skuvlahálddahas, diehtujuohkinbargguin, kommunikašuvdnagaskustemiin, rávisolbmuid oahpahusas ja skuvlajodiheaddjin.

Oahppanjoksos

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu gealbudahtá oahpaheaddji doaibmat hástaleaddji barggus mánggabealat ja nuppástuvvi servodagas. Lea erenoamáš hástalus sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpus heivehit unnitloguservodaga diehtovuogádaga našunála vuogádahkii. Oahppanmihtut leat hábmejuvnon sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu lánkaásahusa ja našunála njuolggadusaid vuodul. Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahki čadaheami maŋŋá oahpaheaddjit leat fágadidaktihka áššedovdit. Go kandidáhtta lea čadahan sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu, de son lea olahan visot oahppanmihtuid main olahuvvo máhttu ja diehtu, gálggat ja oppalaš gelbbolašvuohta čuovvovaš máhttoviidodagain: fágamáhttu ja vuodđogálggat, skuvla servodagas, etihka, pedagogihka ja fágadidaktihka, jodiheapmi ja oahppanproseassat, kommunikašuvdna ja gaskkusteapmi ja rievdan ja ovdáneapmi.

Go studeanta lea oahpu ollašuttán ja oahpu olahan, de sus leat čuovvovaš oahppanjoksos:

Máhttu ja diehtu:

Kandidáhtas

- lea čiekŋalis máhttu ovttá oahpahusfágas ja dan fága didaktihkas
- lea spesialiserejuvnon oahppu dihto fágasuorggis (masterbargu)
- lea máhttu pedagogihkas ja oahppimáhttu, erenoamážit sámi pedagogihkas ja sámi oahppanáddejumiin, ja skuvlla rollas ja sajádagas sámi servodagas
- lea viiddis profešuvdnamáhttu eará fágain mat leat oassin oahpus
- lea nana máhttu relevánta dutkamis ja teoriijain, ja dieđalaš jurddašuvugiin, dutkanmetodain ja etihkas, mas guovddážiis leat sámi ja álgoálbmogiid perspektiivvat
- lea nana máhttu davviriikkaid gustovaš vuodđoahpahuslágain ja -plánain, ja sirdašumis mánáidskuvllas nuoraidskuvlii ja nuoraidskuvllas joatkkaohpahussii
- lea nana máhttu vuodđogálggaid ovddideamis, árvoštallamiid ja geahččalemiid vuogádagas, luohkkájodiheamis ja ohppiid oahppama árvoštallamis ja mii ovddida fágaid oahppama
- lea nana máhttu oahppanteoriijas ja mánáid ja nuoraid ovdáneamis, ahtanuššamis ja oahppamis iešguđetlágan sosiála, mánggagielat ja kultuvrralaš oktavuodain
- lea máhttu mánáin ja nuorain geain lea váttis dilli, dása gullá máhttu mobbemis, veahkaválddis ja seksuálalaš illásteamis mii guoská mánáide ja nuoraide, gustovaš lágain ja mánáid ja nuoraid vuogatvuodain našuvnnalaš ja internašuvnnalaš perspektiivvas

- lea viiddis máhttu oahpaheaddjiprofešuvnnas, fágaid iešvuodain ja historijás, ja áddejupmi skuvlla ovddeamis organisašuvdnan, skuvlla mandáhtas, árvovuodus ja dan sajádagas sámi servodagas ja servodagas obalohká
- lea máhttu sámi árbevierus iešguđet fágasurggiin
- lea máhttu geavahit luonddu ja lagasbirrasa oahppanarenan erenoamážit guoddilis/ceavzilis ovddeami geahčanguovllus ja kandidáhtta máhtta heivehit doaimmaid iešguđetlágan oahppanbirrasiidna

Gálggat:

Kandidáhtta máhtta

- oahpahit dutkama ja vásáhusmáhtu vuodul, ja nu maid sámi árbevirolaš máhtu, okto dahje ovttas earáiguin
- analyseret, heivehit ja geavahit gustovaš oahppoplánaid, erenoamážit sámi geahčanguovllus
- álggahit árra nannendoaimmaid ja sihkkarastit progresašuvnna oahppi vuodđogálggaid ja fágagelbbolašvuoda ovdáneamis
- lágideat fátmmasteaddji ja dearvvašvuoda ovddeaddji oahppanbirrasa, mii váikkuha dasa ahte leat buorit fágalaš, sosiálalaš, estehtalaš ja kulturrelatiiva oahppanproseassat
- nannet oahppi gálggaid ovddidit sámi ja báikkálaš servodaga
- analyseret, árvvoštallat ja dokumenteret ohppiid oahppama, máhcahit dieđuid mat ovddidit oahppama, heivehit oahpahusa ohppiid oahppaneavttuide ja dárbbuide, geavahit iešguđetlágan oahpahanmetodaid ja oahpahit ohppiid reflekteret iežaset oahppama ja ovdáneami
- árvvoštallat ja geavahit relevánta oahpponeavvuid, digitála reaidduid ja resurssaid oahpaheamis, ja oahpahit ohppiide digitála gálggaid
- analyseret ja lahkoniit kritihkalaččat našuvnnalaš ja internašuvnnalaš dutkamii ja geavahit dán máhtu profesašuvdnadoaimmas
- okto ja ovttas earáiguin čadahit dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid, vai jámma ovdánahtta iežas ja skuvlla kollektiivvalaš praksisa
- fuobmát mobbema, veahkaválddi ja seksuálalaš illásteami. Fágalaš árvvoštallamiid vuodul galgá kandidáhtta jodánit álggahit doaimbajuid mat leat dárbbalaččat, ja máhtta cegget ovttasbarggu relevánta fágainstitušuvnnaiguin
- ávkástallat sámi oahppanvugiiguin oahpahas
- oahpahas heivehit guovttegielat dahje mánggagielat perspektiivvaide

Oppalaš gelbbolašvuoha:

Kandidáhtta máhtta

- movttiidahttit demokratiijaáddejupmái, demokrátalaš oassálastimii ja guoddilis/ceavzilis ovdáneapmái
- nannet internašuvnnalaš ja mánggakultuvrralaš perspektiivvaide skuvlla barggus, váikkuhit áddejupmái ahte sámit leat álgoálbmot ja movttiidahttit demokrátalaš oassálastimii ja ceavzilis ovdáneapmái
- álggahit ja atnit fuolas buori skuvlla ja ruovttu ovttasbarggu, ovttasbargat eará aktevrraiguin mat leat relevánta skuvlla doibmii
- hálddašit njálmmálaš ja čálalaš sámegeiela ja dárogeiela/ruotageiela /suomageiela ja máhtta geielaide geavahit gelbbolaš vugiin profesašuvdnabarggus
- alla dásis gaskkustit ja kommuniseret fágalaš čuolbmagažaldagaid profesašuvdnabarggus ja sus lea profesašuvdnafágalaš digitála gelbbolašvuoha
- gáiddusoahpahas didaktihka
- analyseret ja árvvoštallat relevánta fágalaš, mánggakultuvrralaš ja ehtalaš čuolbmagažaldagaid ja leat váikkuheamen dasa ahte ovddiduvvo fágalaš oktasašvuoha iešguđet skuvllas

- leat mielde innovašuvdnaproseassain skuvlla doaimmas ja láchčit dili, vai fáttmasta báikkálaš bargo-, servodat- ja kultureallima oahpahussii.

Sisdoallu

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.- 10. ceahki masterprográmma sisttisdoallá pedagogihka ja oahppimáhtu, golvma oahpahusfága, dieđateoriija ja hárhállama. Pedagogihka ja oahppimáhttu lea 60 oahppočuoggá, sámegeiella lea 150 oahppočuoggá (oahpahusfága 1), mii sisttisdoallá 2 oahppočuoggá riikageiella, ja 15 oahppočuoggá Dieđateoriija ja dutkanmetodat. Oahpahusfága 2 lea 60 oahppočuoggá välljenfága ja oahpahusfága 3 lea 30 oahppočuoggá välljenfága. Oahpahusfága 3 sadjái sáhttet studeanttat välljet skuvlarelevánta fága .

Oahpahusfágas lea skuvlafága mas lea didaktihka ja hárhállan. Skuvlarelevánta fága fas lea relevánta oahpaheapmái vuodđoskuvllas, muhto ii leat skuvlafága. Oahppoásahus árvvoštallá makkár fága dohkkehuvvo skuvlarelevánta fágan.

Pedagogihka ja oahppimáhttu -fága lea buot oahppo jagiin, ja studerejuvvo bálddalagaid eará fágaiguin. 115 beavve hárhállan juhkkjuvvo ovttá mađe njealji vuosttaš jahkái. Njealját jagi lea guhkes hárhállanáigodat ovttá lohkanbajis. Dán hárhállamis lea vejolaš čohkket dutkanmateriála masterbargu.

Eará oahpahusfáogat ja skuvlarelevánta fágat maid Sámi allaskuvla fállá áiggis áigái leat: Duodji, Servodatfága, Luonddufága, Matematihka, Lášmmohállan, Dárogeiella, Ruotageiella, Suomageiella, Risttalašvuohta, osku, eallinoaidnu ja etihka, Biebmu ja dearvvašvuohta. , Duodji, juoigan ja muitaleapmi ja Pedagogihka-čiekŋudeapmi árbevirolaš máhtus ja sámi kultuvrras. Välljenfága álgín eaktuda ahte dasa leat unnimusat 4 studeanta, sihkarastin dihte buori oahppobirrasa. Sámi allaskuvla sáhtta heivehit fágaid lágideami resurssaid ektui.

Studeanttat čállet masterbarggu oahpahusfágas 1.

1.-3. oahppo jagit gohčoduvvojit syklus 1. Sámi allaskuvla sáhtta heivehit fágaid ortnega dárbbu mielde.

4.-5. oahppo jagit gohčoduvvojit syklus 2.

Oahpu ráhkadus

Oahpahusfága 1: Sámegeiella	150 oahppočuoggá
Pedagogihka ja oahppimáhttu	60 oahppočuoggá
Oahpahusfága 2: Välljenfága	60 oahppočuoggá
Oahpahusfága 3/Skuvlarelevánta fága: Välljenfága	30 oahppočuoggá
Oktiibuot	300 oahppočuoggá

Studeanttat čađahit juohke jagi 60 oahppočuoggá.

1. oahppojahki	Oahpahusfága 1 (20 oč) Oahpahusfága 2 (30 oč) Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Áiccadanhárjehallan 5 beaivvi Hárjehallan 15 beaivvi 5.-10. ceahkis Hárjehallan 5 beaivvi joatkkaskuvllas	60 oč
2. oahppojahki	Oahpahusfága 1 (20 oč) Oahpahusfága 2 (30 oč) Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Hárjehallan 30 beaivvi 5.-10. ceahkis	60 oč
3. oahppojahki	Oahpahusfága 1 (20 oč) Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Oahpahusfága 3 (30 oč) Hárjehallan 30 beaivvi 5.-10. ceahkis	60 oč
4. oahppojahki	Oahpahusfága 1 (25 oč) Dieđateoriija ja dutkanmetodat (15 oč) (rehkenastojuvvo oahpahusfága 1:i) Pedagogihkka ja oahppimáhttu (20 oč) Hárjehallan gidđat 30 beaivvi 5.-10. ceahkis	60 oč
5. oahppojahki	Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Masterbargu oahpahusfágas 1 (50 oč)	60 oč

1. oahppojahki studeanttat váldet eksámena pedagogihkas ja oahppimáhtus 10 oahppočuoggá ja 20 oahppočuoggá oahpahusfága 1:s ja 30 oahppočuoggá oahpahusfága 2:s.
2. oahppojahki studeanttat váldet eksámena pedagogihkas ja oahppimáhtus 10 oahppočuoggá, 20 oahppočuoggá oahpahusfága 1:s ja 30 oahppočuoggá oahpahusfága 2:s.
3. oahppojahki studeanttat váldet eksámena pedagogihkas ja oahppimáhtus 10 oahppočuoggá (sisttisdoallá dutkan- ja ovddidanbarggu), 20 oahppočuoggá oahpahusfága 1:s ja 30 oahppočuoggá oahpahusfága 3:s.
4. oahppojahki studeanttat váldet eksámena 20 oahppočuoggá pedagogihkas ja oahppimáhtus ja 15 oahppočuoggá dieđateoriijas ja dutkanmetodain ja 25 oahppočuoggá oahpahusfága 1:s.
5. oahppojahki barget studeanttat masterbargguin 50 oahppočuoggá oahpahusfága 1:s ja váldet 10 oahppočuoggá eksámena pedagogihkas ja oahppimáhtus.

1 lohkanbadji čakča	V5POM-1100 Sámi skuvla ja oahppan (10 oč)	V5SAM 1100 Giella ja teakstakultuvrrat skuvllas (20 oč)	Oahpahusfága 2 (60 oč)
2. lohkanbadji gidđa			
3. lohkanbadji čakča	V5POM- 1101 Nuorat, skuvla ja kultuvrrat (10 oč)	V5SAM-1101 Lohkama, čállima ja njálmmálaš gálggaid ovdánahttin (20 oč)	
4. lohkanbadji gidđa			
5. lohkanbadji čakča	V5POM- 2100 Oahpaheaddji mánggabealat skuvllas ja servodagas (10 oč)	V5SAM-2100 Giellavariašuvnnat servodagas 20 oč)	Oahpahusfága 3 (30 oč)
6. lohkanbadji gidđa	(Dutkan- ja ovdánahttinbargu)	(Dutkan- ja ovdánahttinbargu)	
7. lohkanbadji čakča	V5POM- 3100 Skuvla oahppavaš organisašuvdnan mánggabealat servodagas (20 oč)	V5SAM 3101 Fágadidaktihkalaš čieknudeapmi (15 oč)	V5DIE 3100 Diedateoriija ja dutkanmetodat (15 oč)
8. lohkanbadji gidđa		V5SAM 3102 Sámegiella ja girjjálašvuoda dutkan- ja oahpahushistorjá (10 oč)	
9. lohkanbadji čakča	V5POM- 3101 Dutki oahpaheaddji ja skuvlaovddideapmi (10 oč)	V5SAM 3110 Masterbargu sámegiela didaktihkas (50 oč)	
10. lohkanbadji gidđa			

Progrešuvdnagáibádus

Masterbargguin studeanttat álget ja ožžot nammaduvvon bagadalli, go vuos leat čađahan dutkan- ja ovdánahttinbarggu (DoB) ja čađahan vuosttaš golmma jagi pedagogihka ja oahppimáhtu fága. Studeanttat galget čađahit juohke oahppojagi hárrjehallamiid, vai besset joatkit viidáseappot hárrjehallanoahpahussii čuovvovaš skuvlajagi. Studeanta galgá leat čađahan visot bargogáibádusaid ovdal go beassá eksámeniidda.

Studeanttat galget oassálastit buot oahppanaktivitehtaide. Studeanta sáhtta jávkat 20 %. Jávkán galgá diedihuvvot dahje šiehtaduvvot ovddalgihtii, ja jávkanáiggi bargogáibádusaid galgá buhtadit.

Masterbargu

Masterbargu lea 50 oahppočuoggá ja studeanta bargá iešheanaláčat bargguin. Studeanta vällje profesuvdnafágalaš fáttá iežas dutkamuššii, mas ovttastahtta teoriija ja praksisa. Dutkamuš sáhtta leat empiriijalaš dahje teorehtalaš. Dutkamuša sáhtta čállit iehčanassii dahje ovttas nuppiin studeanttain. Dárkilut dieđut masterbarggu birra leat masterbarggu oahppoplánas.

Dutkan- ja ovdánahttin

Dutkan- ja ovdánahttin lea guovddážiis olles oahpu áigge vai šaddet gelbbolaš oahpaheaddjit geat barget systemáhtalaš, reflekterejeaddji ja dutki vugiin skuvlla ovddideamis. Dutkan- ja ovdánahttin galgá konkrehta vugiin leat doarjjan oahpaheaddji didaktihkalaš bargui ja addit vuoddu dasa ahte hukse movttiidahtti oahppanberrasa ohppiide. Dat lea vuodddun masterbarggu iešheanaláš čadaheapmái. Dutkan- ja ovdánahttin doaimmat leat guovddážiis metodihkkakurssas, seminárain ja bagadallamis.

Oahppan-, oahpahus- ja árvoštallanvuogit

Oahpu lágideami vuolggasadjin lea sámi holisttalaš oaidninvuohki ja eallinoaidnu. Oahpu organiseremis lea guovddážiis searvelanjaid huksen, fágaid ovttasbargu, oahppan ihtagiid vuodul fágarájaid rastá ja vásáhusoahppan sámi holisttalaš perspektiivvas. Oahpahusa ja oahppama guovddážiis lea maiddáid gulahallan ja birgen luondus, nu ahte oahppanarenan lea lagas biras ja nu ahte bastevas ovdáneami mearkašupmi ollašuvvá.

Studeantta jahkásaš bargoviidodat rehkenastojuvvo leat 1600 diimmu, oahppojagi guhkkodat lea 40 vahku ja vahku bargoviidodat lea 40 diimmu. Studeantta bargu doallá sisttis mánggalágan doaimmaid; leat logaldallamat, bargo- ja oahppanvuogit mat gáibidit ahte studeanta lea aktiivvalaččat mielde iešguđet ovttadagain, bagadallan, profešuvdna- ja bargoseminárat, joavkobarggut, hárbhallamat, iehčanas barggut ja eksámendoaimmaid. Fágaid sisdoallu, ulbmil ja bargoviidodat čilgejuvvo fágaplánain. Buot fágat sisttisdoallet osiid mat gullet álgooahpahussii, heivehuvvon oahpahussii, árvoštallamii ja vuodđogálggaide.

Oahpu lágideapmi

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. Ceahki masteroahpahus lágiduvvo geabbilisoahppun mas leat fágalaš deaivvadeamit, neahttavuđot oahpahus ja hárbhallamat. Oahpus lágiduvvojit maid oahppomátkkit. Aktiiva oassálastin, studeanttaid ovddasvástáduš ja ovttasbargu leat oahpus guovddážiis.

Gulahallanreaidun lea Digigiisá (virtuála oahppanbiras). Dohko čohkkejuvvojit buot ohppui guoskevaš plánat, lohkanbadjeplánat, logaldallamat, bargobihtát, fágalaš ságastallamat, bagadallamat, studeantabarggut ja daid árvoštallamat. Formálalaš dieđuide ja gulahallamii geavahit Sámi allaskuvlla ruovttusiiddus studeanttaid websiidu. Jus studeanta jávká oahpahasas eambo go 20 proseantta, de studeanta galgá buhtadit jávkama. Studeanta lea geatnegahtton oassálastit deaivvadeamiide, neahttaoahpahussii ja čadahit addojuvvon barggaid. Deaivvadeamiin oktasaš ságastallan ja bagadallan lea guovddážiis. Neahttaoahpahasas geavahit iešguđetge vejolašvuđaid nu, ahte maiddáid sosiokonstruktiivvaláš ja studeantaguovddáš oahppanoaidnu váldojuvvojit vuhtii.

Studeanta guovddážiis

Studeanttat galget oahpu áigge hukset dieđuid ja vásáhusaid profešuvdnarelevánta oahpahus- ja bargovugiid vehkiin. Erenoamážit studeantaaktiivvaláš bargovuogit leat guovddážiis. Dákkár bargovuogit leat earret eará

- Logaldallamat ja refleksuvnnat válljejuvvon fáttáin, indiviidalaččat lohkat fágagirijálašvuoda
- Sierralágan teakstabuvttadeamit ja bargočállosat
- Iešguđetlágan digítála oahpahus-, oahppan- ja gulahallanvuogit
- Iešguđetlágan čálalaš ja vásáhusvuđot prošektabarggut ja daid ovdanbuktimat (oktagaslaččat ja joavkkus) oktasaš seminárain

- Bagadallan ja oassálastin opponeantajoavkkuide ja studeanttaid vásáhusaid juogadeapmi gaskaneaset
- Oahppomátkkit
- Hárjehallan
- Iešguđetlágan eará joavkodoaimmat

Studeanttat galget oažžut vásáhusaid bargovugiin, mat geavahuvvojit vuodđoskuvllas mat sáhttet leat inkluderejeaddji stoahkan, musihkka, drámá ja eará kreatiivvalaš ja estehtalaš ovdanbuktinvuogit. Studeanttain vurdojuvvo iešheanalášvuohta ja ahte sii oassálastet viššalit oahppandoaimmaide. Oahpu iešguđet fágaid sisdoallu, oahppanmihtut, bargogáibádusat, árvoštallan ja fágaid lohkanmearit leat fágaplánain. Studeanttain lea oahpahusa olis vuoigatvuohta geavahit girjerádjosa, internehta, bargolanjaid, oahpahus-, seminára- ja čoahkkinlanjaid, luoikkahit teknihkalaš veahkkeneavvuid ja govva- ja jietnastudio.

Digitála gelbbolašvuohta

Oahpu áigge studeanttat ovddidit vuodđogálggaid digitála gelbbolašvuođa. Digitála gelbbolašvuođa ulbmilin vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpus lea ovddidit nana pedagogalaš ja didaktihkalaš digitála oahpahusa ipmárdusa. Kandidáhtain galgá leat diehtu ja gelbbolašvuohta geavahit ja árvoštallat leat digitála reaiduid oahppan- ja oahpahusdilálašvuođain.

Hárjehallan

Hárjehallan lea unnimustá 115 beaivvi. Das leat 5 beaivvi hárjehallan joatkkaskuvllas, mas lea deaddu sirdáseamis vuodđoskuvllas joatkkaskuvlii. Árrat oahpu áigge čadahuvvo 5 beaivvi áiccadanhárjehallan.

Hárjehallan sistisdoallá bagadallama, árvoštallama ja iešguđetlágan hárjehallanoahppama. Hárjehallan juhkkovuvvo njealji jagi badjel dássidit oanehut dahje guhkit áigodagaide jagiid mielde nugo lea progresevna ja jahkodaga dáfus vuogas. Studeanttat hárjehallet 5.-7. Cehkiin ja 8.-10. Cehkiin. Hárjehallamis studeanttat dovđájit gáibádusaid ja hástalusaid, mat gullet oahpaheaddji ámmáhi. Hárjehallan integrerejuvvo fágaide, ja fágadoaimmat lágiduvvojit ihtagiid vuodul. Fágaid bargguin vurdo nana čanastat hárjehallamii.

Hárjehallan čadahuvvo čavga ovttasbarggus hárjehallanskuvlla jođiheddjiiguin ja hárjehallanoahpaheddjiiguin. Hárjehallan sáhtá leat iešguđege hámis, jogo dábálaš luohkkálatnjahárjehallamin, skuvlaadopšuvdnan dahje oahpásmuvvamin skuvllaide ja mánáidgárddiide miehtá Sámi hárjehallanmátkkis. Unnimustá oktii galgá studeanta beassat čadahit oahppojagi hárjehallama eará Davviriikkas.

Hárjehallamis studeanta bargá gieddebarggu ovttas hárjehallanskuvllain. Dat sáhtá lea oanehis áiccadeamit, videobádden, jearahallamat dahje geahččaladdamat. Empiriija čohkkejuvvo masterbargui.

Hárjehallanoahppu ovddida studeanttaid máhtu reflekeret ja ovddidit iežaset gelbbolašvuođa profesuvnnas hárjehallanskuvlla ja –oahpaheaddji bagadallama vehkiin ja ovttasbarggus allaskuvlla oahpaheddjiiguin. Studeanttaid hárjehallanprogresevnnii gullá ovdánahttit iežaset gelbbolašvuođa praktihkalaš-pedagogalaš barggus ja máhttit reflekeret vásáhusaid. Fágaidrastildeaddji deaivvadeamit leat sihke ovdal ja maŋŋil juohke hárjehallanáigodaga. Studeanttaid hárjehallan lea dain skuvllain, mat leat dahkan hárjehallanšiehtadusa Sámi allaskuvllain. Studeanttat ráhkadit hárjehallanáigodahkii áigodatplánaid ja diibmoplánaid, maid fágaoahpaheaddjit ja hárjehallanoahpaheaddjit dohkkehit.

Dárkilut dieđut hárjehallama birra leat hárjehallanplánas.

Árvvoštallanvuogit

Olles oahppoáiggis studeanttat deaivvadit mánggalágan árvvoštallanvugiiguin, main geavahuvvojit sihke bustávvaárvosánit (A-F) ja árvosánit ceavzán/ii ceavzán. Hárjehallan ja geatnegahtton barggut, mat leat eaktun beassat eksámenii, árvvoštallojuvvojit cealkámušaiguin ceavzán/ii ceavzán dahje dohkálaš/ii dohkálaš. Kandidáhtta guhte ii leat deavdán bargogáibádusaid sáhtta massit eksámenvejolašvuoda. Son oázžu das dieđu ovdal eksámena (gč. Sámi allaskuvlla eksámennjuolggadusaid).

Eksámenvuogit leat jogo čálalaš skuvlaeksámen, ruovttueksámen, máhppaárvvoštallan, njálmmálaš eksámen, prošeaktabargu, praktihkalaš ovdanbuktimat, dutkan- ja ovddidanbargu ja masterbargu.

Fágaplánain leat dárkilut dieđut árvvoštallamis.

Lohkanmearri

Fágagirjjálašvuotta ja diehtogáldut almmuhuvvojit fágaplánain. Girjjálašvuoda mearri molsašuddá dan vuodul makkár sisdoallu fágas lea. Dárkilut dieđut leat fágaid čilgehusain.

Internašunaliseren ja lonohallanstudeanta

Oahpaheaddjeoahput čuvvot Sámi allaskuvlla internašunaliserenprográmma. Studeanta sáhtta vuolgit eará oahppoásahussii Norggas dahje lonohallanstudeantan olgoriikii. Vurdo ahte studeanta čuovvu dábálaš oahppoprogresevna.

Lea vejolaš vuolgit eará oahppoásahussii ja doppe čadahit hárjehallamiid ja lohkat ovttaskas fágaid. Lea sávahahtti ahte internašunaliserenáigodat biddjojuvvošii vuosttaš syklusa lohppii dahje nuppi syklusa álgui..

Oahppokvalitehta sihkkarastin

Sámi allaskuvla deattuha oahppokvalitehta, ja kvalitehta lea oppa áigge guovddážiis. Studeanttat geat váldet sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu Sámi allaskuvllas ožžot buori ja relevánta oahpu ja vuodu doaibmagoahtit oahpaheaddjin. Sámi allaskuvlla kvalitehtavuogádaga vuodul bargojuvvo systemáhtalaččat kvalitehtain, sihke sámi ja eamiálbmot perspektiivvas ja majoritehtaservodaga perspektiivvas.

Oahppokvalitehta sihkkarastin ja nannen lea bargiid ja studeanttaid ovddasvástádus.

Studeanttat sáhttet vuordit, ahte dieđut addojuvvojit oahpposisdoalus. Sii sáhttet vuordit, makkár fágalaš vuordámušat leat studeanttaide, ovdamearkka dihte ahte sii dovdet fágalaš ja profešuvdnaetihkalaš gáibádusaid. Studeantaárvoštallamat galget leat objektiivvalaččat ja rievttalaččat. Studeanttat galget ráhkanit ohppui ja oassálastit oahpahussii aktiivvalaččat, ovttasbargat earáiguin, doallat áigemeiid ja deavdit oahpu eará gáibádusaid. Buot dát leat oassin oahpaheaddji oppalaš dohkálašvuodaárvoštallamis.

Kvalitehtanannemis leat čuovvovaš doaibmabijut:

1. Progresevdnašiehtadus juohke studeanttain ja šiehtadusa čuovvoleapmi
2. Bagadallan, oktagaslaš bagadallan ja joavkobagadallan

3. Oahpuid árvvoštallamat, studeantaárvvoštallamat ja fágareporttat
4. Čeahkkimat luohttámušolbmuiquin ja árvvoštallančeahkkimat luohkáin.

Oppalaš dohkálašvuodaárvvoštallan

Oppalaš dohkálašvuodaárvvoštallan lea ollislaš árvvoštallan das, mo studeanta doaibmá oahpaheaddjin fágalaččat, pedagogaččat ja olmmošlaččat ja persovnnalaččat. Dás čuovvut Sámi allaskuvlla oahppodoaimmaid kvalitehtagiehtagirjji kápihttal 13. Árvvoštallamis guorahallo erenoamážit, leatgo studeanttas vurdojuvvon eavttut doaibmat oahpaheaddjin, mo son doaibmá oahppodilis ja mo ceavzá eksámeniin ja hárvhallamiin. Dohkálašvuodaárvvoštallan čuovvu juohke studeantta oppa oahppoáiggi, ja galgá sihkkarastit ahte studeanta lea árvvoštallojuvvon ja dohkkehuvvon oahpaheaddjeprofešuvdnii. Dohkálašvuodaárvvoštallan dahkko oppalaččat olles oahppoáiggi ektui. Dohkálašvuodačuoggát galget dieđihuvvot studeanttaide jeavddálaččat. Hárvhallanáiggi lea hárvhallanskuvllas ovddasvástádus láigidit ja jodihit oahpahusa, ja dalle lea hárvhallanoahpaheaddji gi galgá láidestit hárvhallama ja čuovvut studeantta dohkálašvuoda. Sámi allaskuvllas lea ovddasvástádus dohkálašvuodaáššiin. Sámi allaskuvlla, hárvhallanskuvlla ja studeantta gaskkas galgá leat nana ovttasbargu.

Oahpu oahppoovttadagat

Bákkolaš oassi:
V5SAM-1100 Giella ja teakstkultuvrrat skuvllas. Sámegeiella 1. oahppojahki. 20 oahppočuoggá V5SAM-1101 Lohkama, čállima ja njálmmálaš gálggaid ovdánahttin. Sámegeiella 2. oahppojahki, 20 oahppočuoggá V5SAM-2100 Giellavariašuvnnat servodagas. Sámegeiella 3. oahppojahki. 20 oahppočuoggá V5DIE-3100 Dieđateoriija ja dutkanmetodat. 4. oahppojahki. 15 oahppočuoggá V5SAM 3101 Fágadidaktihkalaš čiekŋudeapmi. Sámegeiella 4. oahppojahki. 15 oahppočuoggá V5SAM 3102 Sámegeiella ja girjjálašvuoda dutkan- ja oahpahushistorjá. Sámegeiella 4. oahppojahki. 10 oahppočuoggá V5SAM 3110 Masterbargu sámegeiella didaktihkas Sámegeiella 5. oahppojahki. 50 oahppočuoggá
V5POM-1100 Sámi skuvla ja oahppan. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 1. oahppojahki. 10 oahppočuoggá V5POM-1101 Nuorat, skuvla ja kultuvrrat. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 2. oahppojahki. 10 oahppočuoggá V5POM-2100 Oahpaheaddji mánggabealat skuvllas ja servodagas. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 3. oahppojahki. 10 oahppočuoggá V5POM-3100 Skuvla oahppavaš organisašuvdnan mánggabealat servodagas. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 4. oahppojahki. 20 oahppočuoggá V5POM-3101 Dutki oahpaheaddji ja skuvlaovdánahttin. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 5. oahppojahki. 10 oahppočuoggá
Válljenfágat:
V5ROEE-1140 Risttalašvuolta, osku, eallinoaidnu ja etihkka. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5LAS-1140 Lášmmohallan 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá. V5LAS-1141 Lášmmohallan 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DUO-1140 Duodji 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá. V5DUO-1141 Duodji 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5MAT-1140 Matematihkka 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá. V5MAT-1141 Matematihkka 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5BDV-1140 Biebmu ja dearvvašvuolta. 3. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DAR-1140 Dárogiella 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá. V5DAR-1141 Dárogiella 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5SUO-1140 Suomagiella. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5RUO-1140 Ruotagiella. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DJM-1140 Duodji, juoigan ja muitaleapmi. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5LUO-1140 Luonddufága 1. 1. syklus jahki. 30 oahppočuoggá. V5LUO-1141 Luonddufága 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5SER-1140 Servodatfága 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá. V5SER-1141 Servodatfága 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5PÁČ-1140 Pedagogihkka-čiekŋudeapmi árbevirolaš máhtus ja sámi kultuvrras. 1. syklus. 30 oahppočuoggá